

آئین نامه اجرایی دستورالعمل ارزشیابی مهارتی با الگوی سنجش عملکردی (پروژه محور)

احتراما، در راستای اجرای قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و مهارتی مصوبه مجلس شورای اسلامی به شماره ۲۸/۷۸۹۵۶ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۹ و آئین نامه اجرایی آن، به منظور ارتقای کیفیت آموزش‌های مهارتی مبتنی بر چارچوب صلاحیت حرفه‌ای و کاهش فاصله میان سطح شایستگی‌های مورد نیاز فعلی و آتی بازار کار و شایستگی شاغلان در کشور و با بهره‌گیری از تجارب مسابقات ملی و بین‌المللی مهارت، ارزشیابی مهارتی با الگوی سنجش عملکردی (پروژه محور) به منظور حصول اطمینان از میزان توانایی مهارت آموز در کاربست و تلفیق دانش و مهارت در یک زمینه و در چارچوب یک پروژه واقعی، یا شبیه‌سازی شده با فراهم نمودن زمینه مشارکت بهره‌برداران، نظام‌های حرفه‌ای، اتحادیه‌ها، صنوف حرفه‌ای و شغلی دستورالعمل اجرایی ارزشیابی مهارتی با الگوی سنجش عملکردی (پروژه محور) به شرح زیر در ... جلسه‌ی مورخ ... شورای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی سازمان، جهت اجراء و ابلاغ به ادارات کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان‌ها تصویب شد.

ارزشیابی مهارت آموختگان :

ارزشیابی برخی از استانداردهای آموزشی به گونه‌ای است که به منظور حصول اطمینان از مهارت‌های کسب شده توسط مهارت آموزان ارزشیابی در دو مرحله، تکوینی حین دوره آموزشی و پایانی اجرا می‌شود.

الف: آزمون های تکوینی (دو مرحله ای)

مرحله اول : آزمون تکوینی حین دوره آموزشی

در این مرحله، آزمون های تکوینی در طول دوره آموزش توسط مربی آموزشی به منظور ارزیابی میزان یادگیری و پیشرفت مهارت کارآموز انجام می‌شود. این آزمون در سه بخش دانش نظری، مهارت و نگرش و اخلاق حرفه‌ای متناسب با دوره آموزشی در چند مرحله انجام شده و نمرات هر مرحله در پورتال درج می‌گردد. آزمون تکوینی ۲۵ درصد از نمره نهایی را شامل شده و کارآموز در صورت کسب حد نصاب نمره ۵۰ از ۱۰۰ (میانگین نمرات آزمون تکوینی حین دوره) اجازه معرفی به آزمون پایان دوره آموزشی را خواهد داشت.

نمره آزمون تکوینی شامل سه بخش زیر می باشد:

۱- دانش نظری ۲۰ نمره

۲- مهارت ۷۰ نمره

۳- نگرش و اخلاق حرفه‌ای ۱۰ نمره

نکته ۱: نمرات ثبت شده در پورتال پس از معرفی به آزمون پایانی به هیچ وجه قابل تغییر و اصلاح نمی‌باشد.

نکته ۲: کار پوشه ها، تولیدات و محصولات فاسد نشدنی و سایر فعالیت‌های انجام شده توسط کارآموز به منظور نظارت، ارزیابی، با هماهنگی کمیته ارزشیابی شهرستان / استان مستندسازی می‌شود.

مرحله دوم: آزمون پایانی (پایان دوره آموزشی):

این مرحله از آزمون شامل فراگیرانی است که با موفقیت دوره آموزشی را طی نموده و پس از کسب حد نصاب لازم برای آزمون پایانی معرفی می‌شوند.

آزمونگر در این مرحله فردی غیر از مربی آموزشی می‌باشد. فرآیند برگزاری آزمون بنا به امکانات و منابع در اختیار استان بصورت فردی یا گروهی (درون سازمانی / برون سازمانی یا تلفیقی) و با حضور ناظر اداره سنجش استان با رعایت سایر مقررات و ضوابط سازمان در خصوص اجرای آزمون‌ها صورت می‌پذیرد.

نکته ۳: در آزمون‌های پایانی، پروژه آزمونی بصورت تصادفی از بانک پروژه های موجود که قبلاً از طریق سایت سازمان در اختیار مراکز آموزشی (دولتی و غیر دولتی) قرار گرفته است توسط اداره سنجش استان انتخاب می‌شود.

آزمون پایانی ۷۵ درصد از کل نمره نهایی را شامل می‌شود و کارآموز برای موفقیت در این بخش لازم است حد نصاب نمره ۷۰ از ۱۰۰ را کسب نماید.

آزمون پایانی شامل دو بخش زیر می‌باشد:

۱- **مهارت:** ارزشیابی مهارتی در این بخش با الگوی سنجش عملکردی (پروژه محور) پس از پایان دوره آموزشی در چارچوب استاندارد طراحی شده، انجام می‌شود.

این آزمون دارای مشخصات، شرح فنی آزمون، نقشه و جزئیات اجرایی پروژه، مواد مصرفی، ابزار و آلات و تجهیزات فنی مورد نیاز، مدت زمان آزمون و ریز نمرات فعالیت‌های پروژه می‌باشد. پایان آزمون انتظار است آزمون شونده با تلفیق دانش و مهارت مطابق ضوابط و مقررات و استانداردهای لازم نسبت به اجرای پروژه اقدام نماید. این بخش ۹۵ نمره از ۱۰۰ نمره را به خود اختصاص می‌دهد.

۲- **نگرش و اخلاق حرفه‌ای:** ارزشیابی این بخش شامل رعایت نظم و انضباط، ایمنی و بهداشت، اخلاق

حرفه‌ای، رعایت ضوابط و مقررات و ... می‌باشد. این بخش ۵ نمره از ۱۰۰ نمره را به خود اختصاص می‌دهد.

نکات:

- ۱- مدت آزمون پایانی مطابق استاندارد آزمون پروژه محور بوده و به هیچ وجه قابل تمدید نمی باشد.
- ۲- در هر مرحله از آزمون چنانچه آزمون شونده ایمنی و بهداشت، نظم و انضباط یا ضوابط و مقررات حین آزمون را رعایت نکند، یا فرد آزمون شونده فاقد توانایی انجام کار با ماشین آلات و تجهیزات باشد، از ادامه کار آزمون شونده جلوگیری شده و ایشان حق هیچگونه اعتراضی را نخواهند داشت. مراتب بلافاصله توسط آزمونگران و ناظر اداره سنجش صورتجلسه می گردد.
- ۳- کلیه کار پوشه ها، تولیدات، محصولات فاسد نشدنی و پروژه های اجرا شده توسط آزمون شونده به منظور نظارت و ارزیابی مستندسازی می شود.
- ۴- همراه داشتن هر گونه وسیله الکترونیکی حافظه جانبی (فلش)، تلفن همراه، برای آزمون های عملی پروژه محور ممنوع بوده و در صورت مشاهده از ادامه آزمون فرد خاطی جلوگیری به عمل خواهد آمد و نتیجه آزمون نمره صفر لحاظ می شود.
- ۵- ارزشیابی دوره های آموزشی حرف کشاورزی به دلیل تولید محصول یا فرآورده های کشاورزی یا موجود زنده، تماماً در حین دوره آموزشی انجام می شود. مربی آموزشی به تعداد دفعاتی که آزمون حین دوره را تعریف کرده، میزان یادگیری و توانایی کارآموز را در سه بخش دانش نظری، مهارت و نگرش و اخلاق حرفه ای مورد سنجش قرار می دهد. نمره هر بخش از آزمون مطابق نمرات آزمون مرحله اول تکوینی حین دوره آموزشی می باشد.
- آزمونگر (غیر از مربی دوره آموزشی) و ناظر اداره سنجش در آخرین مرحله آزمون طبق تقویم حضور خواهند داشت. آزمون شونده در صورت کسب حدنصاب نمره ۷۰ از ۱۰۰ (میانگین نمرات آزمون تکوینی) قبول شناخته می شود.
- ۶- آزمون پایانی بعضی از مشاغل خاص مانند حوزه گردشگری، لازم است آزمون شونده پس از پایان دوره آموزش، عنوان پروژه آزمون عملی خود را از آزمونگر دریافت نماید.
- آزمون شونده پس از تحقیق و تهیه گزارش پروژه، در جلسه آزمون پایانی برای دفاعیه پروژه طبق تقویم زمانی حضور خواهد داشت. کمیته ارزشیابی شامل مربی، آزمونگر (غیر از مربی دوره آموزشی) و ناظر می باشد. حداقل نمره لازم برای قبولی در این مرحله کسب نمره ۷۰ از ۱۰۰ می باشد.

مهلت ارائه پروژه دفاعیه حداکثر یک ماه پس از پایان دوره آموزشی می‌باشد. در صورت عدم ارائه به موقع پروژه یا حضور در آزمون پایانی، آزمون شونده به آزمون مجدد معرفی می‌شود.

قبولی نهایی در آزمون تکوینی :

قبولی نهایی در صورت احتساب ۲۵ درصد از نمره مرحله اول آزمون تکوینی (حین دوره آموزشی) به علاوه ۷۵ درصد از نمره آزمون پایانی (پایان دوره آموزشی) بزرگتر یا مساوی ۷۰ باشد، آزمون شونده موفق به دریافت گواهینامه مهارت مطابق ضوابط و مقررات می‌شود.

ب- آزمون های پایانی (تک مرحله ای)

این آزمون شامل داوطلبانی می‌شود که دوره آموزشی را طی ننموده و به عبارتی فاقد نمره آزمون تکوینی حین دوره آموزشی می‌باشند.

آزمون پایانی (تک مرحله‌ای) شامل ۱۰۰ نمره نهایی در دو بخش زیر می‌باشد.

۱- آزمون مهارتی ۹۵ نمره

۲- نگرش و اخلاق حرفه‌ای ۵ نمره

کلیه ضوابط و مقررات و نکات ذکر شده در مرحله دوم آزمون‌های تکوینی (دو مرحله‌ای) مشمول آزمون‌های پایانی (تک مرحله‌ای) می‌باشد.

قبولی فرد داوطلب منوط به کسب حدنصاب ۷۰ از نمره ۱۰۰ می‌باشد.

نکته ۱: آزمونگران قبل از برگزاری آزمون عملی پروژه محور، به منظور حصول اطمینان از توانایی آزمون شونده در انجام کار با ماشین آلات - تجهیزات و همچنین نکات ایمنی و بهداشت در حین انجام کار، آزمون اولیه بصورت کتبی و تشریحی به همراه مصاحبه از افراد داوطلب داشته و در صورت تشخیص توانایی توسط آزمونگران، فرد داوطلب مجاز به ورود به آزمون عملی پروژه محور می‌باشد. بدیهی است در غیر این صورت مراتب با حضور ناظر اداره سنجش استان و آزمونگران صورت جلسه شده و فرد داوطلب اجازه ورود به آزمون عملی را نخواهد داشت. هیچگونه اعتراضی در این خصوص پذیرفته نمی‌باشد.

نکته ۲: کلیه محصولات (فاسد نشدنی)، کار پوشه، تولیدات آزمون شونده به منظور نظارت و ارزیابی مستند سازی می‌شود.

نکته ۳: مشاغل کشاورزی، گردشگری، یا برخی از مشاغل تخصصی که مستلزم داشتن سابقه کار معتبر و گذراندن طی دوره آموزشی می‌باشد، مشمول آزمون‌های پایانی (تک مرحله‌ای) بدون طی دوره آموزشی نمی‌باشد.

ج: سایر موارد :

- ۱- برنامه ریزی و اجرای آزمون‌ها براساس ظرفیت‌های موجود سازمان (مواد مصرفی، ماشین آلات و تجهیزات، نیروی انسانی و منابع در اختیار) و با فراهم نمودن زمینه مشارکت آموزشگاه‌های آزاد، اتحادیه، نظام صنفی، بهره‌برداران، نظام‌های حرفه‌ای و ... مطابق ضوابط و مقررات صورت می‌پذیرد.
- ۲- متقاضیان صدور / تمدید پروانه مهارت صنعت ساختمان، مطابق ماده ۱۸ قانون بهبود مستمر کسب و کار صرفاً از طریق انجمن صنفی کارگران و استادکاران ساختمانی به مراکز فنی و حرفه‌ای معرفی شده و ارائه خدمات آزمون پس از تعیین هویت و احراز شرایط لازم توسط صنف مربوطه انجام خواهد شد.
- ۳- متقاضیان صدور / تمدید تاییدیه مهارت قالیبافان و شاغلان صنایع دستی شناسه دار مطابق قانون و آئین نامه اجرایی آن صرفاً از طریق وزارت بازرگانی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و اتحادیه‌ها و تشکل‌های مرتبط به منظور بهره‌مندی از تسهیلات بیمه تامین اجتماعی معرفی می‌شوند. ارائه خدمات آزمون برای متقاضیان پس از معرفی توسط نهاد مربوطه انجام خواهد شد.
- ۴- ارائه خدمات آزمون برای داوطلبان آزاد (ادواری)، براساس تفاهم نامه (اشخاص حقوقی با سازمان) و در قالب انعقاد قرارداد مطابق ضوابط و مقررات انجام خواهد شد، هم‌چنین برگزاری آزمون برای متقاضیان حقیقی پس از ظرفیت سنجی و احصای مشاغل توسط ادارات کل استان و ستاد سازمان، انجام خواهد شد.
- ۵- فرآیند برگزاری آزمون برای افراد معرفی شده از سوی نظام صنفی به شرح زیر می‌باشد :
 - ۱-۵- در صورتی که فرد معرفی شده دارای حداقل شرایط لازم مندرج در استاندارد آموزشی باشد، مطابق دستورالعمل جاری داوطلب به آزمون پایانی (تک مرحله‌ای) معرفی شده و در صورت کسب حدنصاب لازم برای ایشان تأییدیه مهارت (صلاحیت فنی و تخصصی) صادر می‌شود.
 - ۲-۵- در صورتیکه فرد معرفی شده دارای حداقل سطح تحصیلات لازم مندرج در استاندارد آموزشی نباشد، داوطلب به آزمون پایانی (تک مرحله‌ای) معرفی شده و در صورت کسب حدنصاب لازم، نتیجه قبولی آزمون شونده در قالب مکاتبه اداری به صنف مربوطه پاسخ داده می‌شود.
 - ۳-۵- در صورتیکه داوطلب از سوی نظام صنفی در حرفه / مشاغلی معرفی شود که امکانات سنجش در استان فراهم نباشد، (کارگاه آموزشی، مواد مصرفی، تجهیزات و ماشین آلات و مربی و ...) مطابق قانون شورای نظام صنفی داوطلب می‌بایست از سوی نظام صنفی به دستگاه ذیصلاح دیگر غیر از سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای برای تعیین صلاحیت فنی / تخصصی معرفی گردد.

۴-۵- ارزشیابی مهارتی افراد معرفی شده از سوی دفاتر کاربایی‌ها، مطابق بند ۵ همین دستور العمل رفتار می‌شود.

۶- دوره‌های آموزشی که توسط آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه‌ای برگزار شده و امکانات سازمان (مکان، تجهیزات، مواد مصرفی و ...) برای برخی از آزمون‌ها مهیا نباشد، اجرای آزمون‌ها با هماهنگی، برنامه ریزی و نظارت اداره کل استان بصورت مشارکتی و با همکاری انجمن صنفی مربوطه در استان پس از تایید احراز شرایط و درخواست توسط کمیته ارزشیابی استان و همچنین تأیید صلاحیت آزمونگران داوطلب غیردولتی توسط اداره سنجش و حراست استان، برگزار می‌شود.

۷- دوره‌های آموزشی که بیش از ۵۰ درصد دوره آموزشی سپری شده ارزشیابی داوطلبان مطابق آزمون پایانی (تک مرحله‌ای) انجام شده و سایر کارآموزان (مدت طی شده آموزش کمتر از ۵۰ درصد باشد) ارزشیابی آنان مطابق ارزیابی تکوینی دو مرحله انجام می‌شود.

۸- حداقل تعداد آزمون‌های تکوینی در طول دوره آموزشی ۲ مرحله می‌باشد.

۹- ارزشیابی دوره‌های شایستگی به صورت آزمون تکوینی تک مرحله‌ای می‌باشد. در پایان دوره میانگین نمرات آزمون تکوینی در سه بخش دانش نظری، مهارت و نگرش و اخلاق حرفه‌ای محاسبه می‌شود. حد نصاب نمره قبولی ۷۰ از ۱۰۰ می‌باشد.